

Gebrekkig wegenonderhoud leidt tot forse toename schadeclaims bij gemeenten

Gemeenten kunnen zich straks niet meer verzekeren of zijn veel meer geld kwijt, vreest VNG

Arend Clahsen
Amsterdam

De bezuinigingen die gemeenten de laatste jaren doorvoerden op het onderhoud van wegen, hebben tot meer schades geleid. Uit gegevens van verzekeraar Achmea blijkt dat het aantal claims als gevolg van zogenoemde wegbeheerschades bij gemeenten fors is opgelopen. Van 2008 tot en met 2016 steeg het aantal claims met bijna 60%. Precies in dezelfde periode bezuinigden gemeenten vanwege de crisis op relatief makkelijk te schrappen uitgaven aan onderhoud van wegen en openbare ruimte.

Bij wegbeheerschades lopen automobilisten en andere weggebruikers materiële of letselschade op doordat bijvoorbeeld een drempel te hoog is, stoeptegels scheef liggen of een paaltje niet goed zichtbaar is in een slecht verlichte tunnel. Als het meevalt, gaat het om materiële schade zoals een kapotte wielop-

Elf schadeclaims per gemeente per jaar klinkt niet als veel, maar het kan om grote bedragen gaan

hanging van een auto. In de ergste gevallen kan het bij een zeer ongelukkige val of ongeluk om blijvende invaliditeit of de dood gaan.

Het aantal schades is zo sterk gestegen dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) bij leden oproept tot aandacht voor dit onderwerp. Gemeenten lopen volgens de VNG het risico zich straks niet meer te kunnen verzekeren of alleen tegen een hoge premie en hogere eigen risico's. Volgens Achmea is het gemiddelde aantal schades bij door haar verzekerde gemeentes van 2008 tot en met vorig jaar met 57% opgelopen. Gemiddeld zijn er nu elf claims per gemeente tegenover gemiddeld zeven in 2008. Achmea verzekert ruim 70% van de 388 gemeentes.

Het aantal van elf per jaar per gemeente klinkt niet als veel, maar 'het kan om grote bedragen gaan', stelt risk manager Louis Koehorst van Achmea. 'Schade aan een velg of de onderkant van een auto is te overzien, maar bij serieus letsel als een dwarslaesie kan het schadebedrag vanwege gebroken carrières en misgelopen inkomen in de honderdduizenden euro's lopen. En de toename van de schades zit de afgelopen jaren met name in de laatste categorie.'

Grote gaten in het asfalt op een weg in Nijmegen. Het aantal zogenoemde wegbeheerschadeclaims is de afgelopen jaren met bijna 60% toegenomen.

FOTO: HOLLANDE HOOGTE

Waar een slecht uitgevoerde onderhoudstaak toe kan leiden, bleek bijna vijf jaar geleden. Eind 2012 werd de gemeente Stichtse Vecht strafrechtelijk veroordeeld tot een boete. Dat was omdat in 2009 twee motorrijdsters om het leven kwamen op een slecht onderhouden weg in Tienhoven. De rechter achtte de gemeente schuldig omdat buurtbewoners al voor 2009 hadden gewaarschuwd dat het wegdek was beschadigd door boomwortels. Ook werd onvoldoende gereageerd toen een maand voor het fatale ongeluk al een andere motorrijder onderuit ging.

Dat de aansprakelijkheidsverzekering altijd de schade opvangt is volgens adviseur risicomana-

ment Chris Ravensbergen van VNG geen veilige aanname. 'Niet alle schades als gevolg van wegbeheerrisico's vallen er onder.'

Ook wijst hij op het gevaar van premieverhoging. 'Het is niet ondenkbaar dat de premie daardoor te kostbaar wordt. Ook bestaat er kans dat verzekeraars overwegen om de wegbeheerschades, of een groter deel daarvan, uit te sluiten van de aansprakelijkheidsverzekering voor Gemeenten. Zeker als blijkt dat schades het gevolg zijn van achterstallig onderhoud.'

'Deze schades moeten wel verzekeraar blijven', zegt Koehorst van Achmea. 'Als er minder budget is voor onderhoud, komt wel het moment in zicht dat het vangnet niet

te handhaven is. En dan is er wel een probleem.'

Of de huidige toename van het aantal schades direct veroorzaakt is door de bezuinigingen van gemeenten, durft Koehorst niet te zeggen. 'Daar is meer onderzoek voor nodig, maar het groeiende aantal schades in een tijd van bezuinigingen is wel een opvallend toeval. Mogelijk wordt er onbewust ook van uitgegaan dat de verzekering betaalt als er wat misgaat.' Verder kunnen volgens hem de aankomende gemeenteraadsverkiezingen een rol spelen. 'De uitgaven aan de WMO wegen electoraal waarschijnlijk zwaarder dan een post als onderhoudskosten.'

Koehorst stipt aan dat er grote verschillen zijn tussen gemeentes. Sommige gemeentes melden veel minder schadegevallen dan andere. Bij enkele gemeentes merkt de verzekeraar dat er vooral reactief wordt gehandeld. Telkens wordt er pas na een ongeval iets aan gebrekkig onderhoud gedaan. Bij een aantal gemeentes is door Achmea ingegrepen en is de premie soms meer dan verdubbeld.

Andere gemeentes doen het juist goed, zegt Koehorst. Zo heeft Achmea met adviesbureau Kader onderzoek kunnen doen bij de gemeente Amsterdam. In stadsdeel Zuid zijn de oorzaken achter wegbeheerschades onderzocht om praktisch uitvoerbare maatregelen in kaart te brengen. 'Dat heeft geleid tot een blauwdruk die andere gemeentes ook kunnen gebruiken.'